

УДК 378.014.6:378.091.12.011.3-051

DOI:10.5281/zenodo.11868592

В.О. Микитюк, канд. пед. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

С.О. Микитюк, канд. пед. наук, доц. (ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, Харків)

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Аналіз сучасного стану освітнього середовища, технологічні зрушення, глобальні виклики, швидко змінюючийся характер знань, інновацій та технологій у науці, поява нових форм міжнародного співробітництва ставлять перед вищою освітою нові вимоги підвищення якості і необхідність постійного професійного розвитку викладачів.

Серед науковців, які зверталися до питань професійного навчання і розвитку працівників, педагогів можна виділити Авшенюк Н.М., Бельмаз Я.М. Петренко Л.М., Яремко Г.В. та інші.

Значимо, що підвищення якості освіти залежить від багатьох чинників, проте професійний розвиток викладацького складу вважається необхідним компонентом цього процесу.

Зважаючи на глобальний характер освіти та міжнародну співпрацю важливим є професійний розвиток викладачів відповідно до міжнародних норм. Так, у “Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти”[1] закріплено, що викладач відіграє визначальну роль у формуванні навчального досвіду студентів через набуття ними знань, компетентностей і навичок. Заклади вищої освіти несуть відповідальність за якість свого персоналу та створення сприятливого середовища, яке надає можливості для професійного розвитку викладачів, підтримує наукову діяльність для зміцнення зв'язків між освітою та дослідженнями, а також сприяє інноваціям у методиках викладання та використанні новітніх технологій.

Відповідно до українського законодавства професійний розвиток науково-педагогічних працівників у вищій освіті охоплює безперервний процес засвоєння нових знань та вдосконалення раніше отриманих професійних та загальних навичок. Цей процес може реалізовуватися через формальну та неформальну освіту і відбуватися шляхом здобуття наступного ступеня вищої освіти, підвищення кваліфікації, стажування та самоосвіти [2].

Для закладів вищої освіти підвищення кваліфікації є обов'язковою складовою системи забезпечення якості освіти. Науково-педагогічним працівникам рекомендується самостійно обирати форми, види, напрями та суб'єктів підвищення кваліфікації. Як правило, підвищення кваліфікації здійснюється за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі шляхом участі у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо [3].

Напрями підвищення кваліфікації є доволі різноманітними і включають розвиток професійних компетентностей (фахових методик, технологій); використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі; мовленнєва, цифрова, комунікаційна, інклюзивна, емоційно-етична компетентність тощо.

Окремі види діяльності науково-педагогічних працівників можуть бути визнані як підвищення кваліфікації, серед них: участь у програмах академічної мобільності, наукове стажування, самоосвіта, здобуття наукового ступеня вищої освіти.

Крім того, стажування є основним складником професійного розвитку науково-педагогічних працівників і означає набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань.

Отже, підвищення якості освіти через професійний розвиток викладацького складу у вищих навчальних закладах є ключовим аспектом сучасної освітньої системи. За результатами досліджень встановлено, що якісний професійний розвиток викладацького складу безпосередньо впливає на якість навчання і досягнення студентів, є вирішальним у формуванні їх прогресивних поглядів і активної громадянської позиції. Таким чином, інвестування у професійний розвиток викладачів є стратегічним кроком для досягнення високих стандартів освіти та забезпечення успіху студентів у сучасному світі.

Інформаційні джерела:

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf

2. Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1341 від 30.10. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5fc/64d/010/5fc64d0104d10159740993.pdf>

3. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>